

Ангажименти на БСП в „Приоритети на социално-икономическата политика на БСП“ (приети на пленума на партията на 14 април 2007 г.)

Цели

В последните две години България задълбочи макроикономическата стабилност и сравнително високите темпове на икономически растеж. В същото време, значителните външни инвестиции, трайно по-високите цени на петрола и по-активната политика на доходите доведоха до разрастване на дефицита по текущата сметка. Това увеличава уязвимостта на икономиката от външни шокове и предполага нарастващо внимание върху макроикономическата стабилност при предлаганите по-долу социално-икономически политики.

Водени от разбирането, че благоразумна макроикономическа политика е в основата на постигнатия стабилен икономически растеж, разкриването на нови работни места и поетапното повишаване на реалните доходи, поддържането на умерена инфлация и привлекателността на страната за инвестиционна активност ние ще продължим да залагаме на балансиран икономически мерки, които да гарантират макроикономическото равновесие и овладяване на дефицита по текущата сметка. В този контекст нашата програма се фокусира върху няколко водещи цели:

1. Повишаване на доходите, достоен стандарт на живот
2. Конкурентноспособна и високотехнологична икономика
3. Високообразована, здрава и конкурентна нация

Конкретни политики

за реализация на поставените цели:

I цел: Повишаване на доходите, достоен стандарт на живот

I.1. Доходи и жизнен стандарт

- Продължаване на практиката на намаляване на данъчно осигурителната тежест;
- Запазване на темповете на ежегодно увеличаване на доходите в бюджетната сфера от 1 юли на съответната година с не по-малко от 10%
- С цел формиране на високоефективна и добре платена администрация увеличаването на доходите на администрацията да става чрез нейната оптимизация. Замразяване на разходите на нивото от 2007 г.
- Съществено намаляване на данъците на физическите лица:
  - облагане на доходите до размера на средната работна заплата с 16%, т.е. ефективната ставка ще бъде от 0 до 8%;
  - от средната работна заплата до две работни заплати - с 20% или ефективна ставка от 8 до 14%

- над две работни заплати - с 24% или ефективна ставка над 14% (например заплатата от 800 лв. ще се облага ефективно с данък от 14%, а заплатата от 2000 лв. - с 22.4%)

- Освобождаване на земеделските производители от данъчно облагане за получените от тях доходи от производство на непреработена растителна и животинска продукция;
- Освобождаване от данъчно третиране на приходите, свързани със схемата за единно плащане на площ и националните доплащания;
- Годишна актуализация на официалната линия на бедност (за 2008 г. в границите на 165-170 лв.)
- Определяне на МРЗ с отчитане на официалната линия на бедност (за 2008 г. - 200 лв.)
- Пълно въвеждане на семейното подоходно облагане до 2009 г.
- Продължаване на политиката за насърчаване разкриването на нови работни места - повишаване коефициента на заетост над 60 на сто и намаляване на безработицата под 8 на сто (до 2009 г.)
- Придаване на повече гъвкавост на пазара на труда - въвеждане на минимална часова работна заплата (по отрасли) за по-ефективно оползотворяване на трудовата сила, по-добри възможности за допълнителни доходи;
- При възможност намаляване на осигурителната тежест до 20%

I.2. Доходи и стандарт на пенсионерите

- Увеличаване на пенсиите с 10% от 1 юли 2007 г.
- През следващите години увеличаването да става по т.нар. швейцарско правило
- Актуализиране на пенсиите за трудова дейност до 2009 г.
- Увеличаване на тежестта на всяка година осигурителен стаж от 1.5 на 3% за лица, които работят след навършване на пенсионна възраст и не получават пенсия;
- Осигуряване на автономност и капитализиране на Сребърния фонд. Приемане на закон, регламентиращ трайно дейността му, източниците на средства, които да се акумулират в този фонд, и начина на тяхното управление. Гарантиране на възможности за инвестиции и по-висока доходност. Насочване на всички приходи от приватизация и 10% от бюджетния излишък за съответната година към Сребърния пенсионен фонд
- Премахване на неравнопоставеността между осигурените лица (държавните служители не трябва да бъдат привилегирани), като се предвиди увеличение на заплатите, с което да се компенсира размерът на осигуровките. Гарантиране на адекватен размер на осигурителните вноски от държавата като осигурител (военни, магистрати, държавни служители), както и за лицата без доходи (безработни, учащи се, социално слаби)
- Минимален осигурителен доход за самоосигуряващите се лица - не по-малък от 1.5 от МРЗ. Разширяване обхвата на самоосигуряващите се (селскостопански производители, тютюнопроизводители и др.)
- Максимален осигурителен доход - 10 минимални работни заплати

- По-големи данъчни облекчения за лицата, родени преди 31.12.1959 г., при участие в схеми за допълнително пенсионно осигуряване
- Криминализиране на неплащането и укриването на заплати и осигурителни вноски
- Разширяване обхвата на осигурените лица (включване на регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители)
- С цел осветляване на сивата икономика продължаване на политиката на увеличаване на осигурителните прагове.
- Минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст - не по-малка от 50% от МРЗ
- Трансформиране на социалната пенсия за старост в социална помощ за старост от 1 януари 2008 г. и изваждането ѝ от бюджета на НОИ. Тя не трябва да бъде под 40% от официалната линия на бедност.
- Регламент за социалната пенсия за инвалидност в Закона за интеграция на хората с увреждания и изваждането ѝ от бюджета на НОИ
- Реформиране на системата за експертиза на работоспособността, като тя се извършва само за лица в трудоспособна възраст (15-64 години)
- Ускорени промени в законодателството за хората с увреждания с цел подобрене на стандарта им и увеличаване с 30% на услугите за тях

I.3. Демографска политика

- Предоставяне на 15-дневен родителски отпуск за мъжете при раждане на дете
- Възможност за ползване на годишния платен отпуск и отпуска за отглеждане на дете до 8-годишна възраст почасово или за част от работното време (половин работен ден)
- Целево стимулиране на двудетния модел чрез увеличаване на еднократната помощ при раждане: за първо дете от 200 на 250 лв., за второ - от 200 на 600 лв., за трето - от 200 на 250, за 4 всяко следващо дете - 150 лв.
- Спиране на социалните помощи за семейства с ученици до VIII клас, които не ходят не училище
- Социални инвестиции в децата от социално слаби семейства. Гарантиране издръжката в детски ясли, градини и столова храна в училище
- Увеличаване на еднократните помощи за първокласници от социално слаби семейства от 80 на 120 лв.
- До 2010 г. обхващане на 30% от децата до 3-годишна възраст в детски ясли и 90% от децата до 7-годишна възраст в детски градини

II цел: Конкурентноспособна и високотехнологична икономика

II.1. Политика за повишаване на икономическия потенциал

- Запазване и развитие на финансовата стабилност и високите темпове на икономически растеж (над 6%)
- Успешно стартиране и развитие на процеса на усвояване на европейските фондове

- Развитие на административния капацитет на централно и местно равнище за ефективното и в срок усвояване на европейските фондове. Изграждане на информационна система към МФ с информация за фондове на ЕС, програмните и стратегическите документи, технологията за подготовка на проекти и др. и публичен Интернет-регистър. Информационно-разяснителни кампании и административни улеснения за всички потенциални бенефициенти на средства от фондовете на Общността

- Създаване на парламентарна подкомисия за контрол върху изразходването на публичните финанси и парите от европейските фондове
- Създаване на законови условия за подпомагане на бенефициентите при осигуряване на необходимите финансови ресурси за подпомагане на бенефициентите при осигуряване на необходимите финансови ресурси за префинансиране чрез специализирани финансови и гаранционни инструменти, насочени към общините и малките предприятия;
- Създаване на условия за пълно усвояване на средствата от Програмата за развитие на селските райони от общините

Приключване на приватизацията и развитие на капиталовия пазар

- Преместване на акцента от приватизацията към привличане на инвеститори "на зелено" и на инвестиции чрез БФБ. Приемане и прилагане на правителствена програма за приватизация през фондовата борса: какви пакети от кои дружества ще се предложат
- Цялостен преглед на забранителните списъци, вземане на окончателно решение кои дейности остават изцяло държавни и кои ще се предложат за приватизация, като за всяко от предприятията се приложи конкретен метод, процедура и времеви график
- Ускорено развитие на капиталовия пазар (интегриране на БФБ с някоя от водещите борси в Европа)
- Приемане на специализирано законодателство в областта на рисковия капитал (аналогично на акционерните дружества със специална инвестиционна цел)
- Създаване на публичен, с безплатен достъп Интернет-регистър за държавните имоти (по министерства, ведомства и области)
- Създаване на публични, с безплатен достъп Интернет-регистри за общинските имоти (по общини)

Подобряване на бизнес средата

1. Оптимизиране на регулаторната среда

- Оптимизиране на регулаторната среда. Разработване на програма и график (съвместно с работодателските организации) за оптимизиране и намаляване с около 20% на регулаторните режими до края на мандата
- Създаване на единен публичен регистър на регулаторните режими и процедурите по тях
- Създаване на система за контрол и санкции за спазване на условията на нормативните изисквания от държавните и общинските администрации

- Приемане на нов закон за браншовите организации
- Премахване на дублирането на събираната от държавната администрация информация, документи и формуляри, включително чрез прилагане на единна база данни
- Осъществяване на публично-частни партньорство - прехвърляне на функции по администриране на някои режими към браншови организации

2. Ускоряване на реформата на администрацията

- Преглед на звената в държавната администрация и адаптирането им към потребностите на управлението, произтичащи от членството на страната в ЕС
- Добро управление в държавната администрация (базирано върху три стълба и публично-частно партньорство с бизнеса - контрол и мониторинг върху дейността на администрацията, оценки на въздействието на нормативните актове, обслужване на едно гише и ограничаване на регулаторните режими)
- Създаване на нормативни възможности за регулиране на работните заплати в зависимост от квалификацията на съответните служители, от търсенето на подобен тип специалисти на пазара на труда и от оптимизацията на числения състав на различните административни звена
- Активизиране на работата по четирите основни направления за комуникация и услуги на електронното правителство: завършване и въвеждане в действие на мрежите "администрация-служители" и "администрация-администрация" до 2008 г. и "администрация- бизнес" до 2010 г.

3. Въвеждане на по-справедлив ред за определяне на такса битови отпадъци (за бизнеса и гражданите)

4. Гарантиране безопасността на храните. Създаване на единен държавен контролен орган по храните.

- Насърчаване на МСП. Създаване на финансова група за насърчаване на МСП и реализация на проекта "Банка за развитие" - за предекспортно кредитиране, експортно застраховане, предоставяне на инвестиционни кредити и рисков капиталово финансиране
- Повишаване на технологичната конкурентоспособност на икономиката
  - насърчаване на внедряването и използването на информационните технологии като ключов фактор за създаване на благоприятна бизнес среда;
  - повишаване и развитие на конкурентноспособна ИКТ индустрия
 (конкурентоспособност)

II.2. Енергийна политика

- Утвърждаване на България като ключов участник в регионалната енергетика (ускореното изграждане на двата нови ядрени блока в Белене, петролопровода Бургас-Александруполис и Бургас-Вльора и др.). Реализация на политика на енергийна независимост чрез взаимна енергийна зависимост;

- Създаване на централен енергиен холдинг, ориентиран към Балканите и ЦИЕ. Създаване на регионална енергийна инфраструктура и реализация на енергийна експанзия.
- Либерализиране на енергийния пазар. Поемане на инициатива за либерализиране на регионалния пазар на електроенергия в Югоизточна Европа
  - активни действия за създаване на енергийна борса на Балканите
  - изграждане на енергийна инфраструктура в страната и региона;
  - активно застъпничество в европейските и други финансови институции за финансиране на проекти в сферата на енергийната инфраструктура в региона
- Либерализация и диверсификация на газовия пазар чрез реализация на проекта НАБУКО и връзка на българската газопреносна система с газопровода Турция-Гърция-Италия и регионален проект за LNG-терминал на Средиземноморското крайбрежие.
- Стимулиране на бизнеса за прилагане на мерки за енергийна ефективност и/или инвестиране във възобновяеми енергийни източници

II.3. Инфраструктурна политика

- Реконструкция и модернизация на съществуващата транспортна инфраструктура в съответствие със стандартите на Трансевропейската мрежа. Изграждане на липсващите транспортни елементи в националната транспортна мрежа с подчертан приоритет на транспортните връзки със съседните на България страни;
- Построяване на 130 км нови магистрални пътища и рехабилитация на 3500 км други пътища
- Завършване на АМ "Марица" до края на мандата
- Ускоряване изпълнението на текущите мащабни инфраструктурни проекти - Дунав мост 2, железопътната линия Пловдив - Свиленград
- Подготовка на нови мащабни инфраструктурни проекти (модернизация на 6 железопътни отсечки по най-важните направления в страната);
- Развитие на пристанищата, летищата и жп граните чрез публично-частно партньорство:
  - пристанищни терминали "Лом", "Русе - Запад", "Видин - Север" и "Видин - център";
  - фериботни комплекси Видин и Силистра;
  - летища Русе (Щръклево) и Пловдив;
  - Централни жп гари "София" и "Пловдив"
- Изпълнение на поетапна оздравителна програма в държавните предприятия (НК "Железопътна инфраструктура" и БДЖ ЕАД) в железопътния сектор
- Развитие на инфраструктурата за интермодални превози (изграждане на интермодален терминал в София (в района на гара Подуяне), интермодални терминали и логистични центрове в Русе и Пловдив и контейнерни терминали във Варна и Бургас;

- Намаляване обемите на публичните поръчки, в т.ч. чрез разделянето им на лотове, с оглед създаване на възможности за български бизнес да се включи при изпълнението на инфраструктурните проекти;
- Изграждане на високоскоростна широколентова телекомуникационна преносна среда за нуждите на електронното управление
- Законово регламентиране на прилагането на "най-добрата практика" при усвояването на фондовете на ЕС

II.4. Управление на държавните финанси и на държавните дялове в бизнеса

- Създаване на агенция (фонд, холдинг) за управление на държавното участие в бизнеса
- Възлагане управлението на държавните дружества чрез мениджърски контракти
- Въвеждане на нов механизъм за регулиране на средствата за работни заплати в държавните и общинските предприятия. Отмяна на Наредбата за образуване на средствата за работна заплата в търговските дружества с над 50 на сто държавно или общинско участие в капитала и изготвяне на Правила за регулиране на средствата за работни заплати и механизми за контрол. Включване на основните правила в мениджърските договори на управляващите съответните дружества
- Обратно изкупуване на дълга на България към МВФ и СБ с пари от фискалния резерв

III цел - Високообразована, здрава и конкурентна нация

III.1. Ускоряване на реформата в здравеопазването на основата на следните принципи:

- "Парите следват пациента". С въвеждането на информационната система на НЗОК всички плащания от касата да стават през пациентите
- Електронно здравеопазване, единна информационна система, електронно разплащане
- Публичните здравни заведения (държавни или с преобладаващо държавно участие) получават статут на публични организации;
- Регулирани цени в публичното здравеопазване. Свободно ценообразуване и конкуренция в общинските и частните здравни заведения;
- Поетапно увеличаване на здравноосигурителната вноска до 8%, без допускане на увеличение на общата осигурителна тежест за гражданите и за бизнеса
- Въвеждане на задължителни здравноосигурителни вноски върху доходите от собственост и капитал за лица без доходи от труд, пенсия или обезщетения

III.2. Продължаване на реформата в образованието и науката

- Нов принцип за финансиране на науката: на всеки лев, осигурен за наука от частния бизнес, държавата да плаща допълнително по 0.50 лв. - до достигане на разходите за наука от частния сектор до 2% от БВП, а на публичния - от 1%

- Подобряване на достъпа до висше образование. Усъвършенстване на Закона за висшето образование и регламентиране на условията и реда за достъп до образователни услуги, както и държавната подкрепа за студентите и университетите;
- Въвеждане на система за облекчено (нисколихвено) студентско кредитиране, която да покрива образователните такси и издръжката на студентите за времето на тяхното обучение. Обслужването на кредитите да стартира след започване на работа
- Изграждане на държавно-обществен фонд за стимулиране на изявени студенти, докторанти и млади преподаватели;
- Изготвяне на Национална рамка на квалификациите, съвместима с Европейската квалификационна рамка
- Разработване на статут на защитени училища в новия Закон за училищното образование;
- Развитие на професионалното образование (училищно и висше): създаване на законови условия за обучение в държавните учебни заведения на основата на бизнес заявки;
- Изграждане на ефективна система за проучване на потребностите на работодателите от квалифицирана работна сила при определяне на държавния план-прием в системата на професионалното образование и обучение;
- Ваучери за квалификация. Развитие на ученето през целия живот